

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.173/2012/5.szám

A Kúria az Oros Csaba Ügyvédi Iroda Dr. Oros Csaba ügyvéd) által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Nemzeti Munkaügyi Hivatal alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított és a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 1.M.714/2010/15. számú ítéletével elbírált perében az említett határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 1.M.714/2010/15. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint együttes elsőfokú per és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg a magyar állam javára 90.000 (kilencvenezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Munkaügyi Felügyelősége 2009. július 23-tól 2009. augusztus 31. napjáig terjedő időszakban a Magyar Vegyipari és Energiaipari Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének a VDSZ D-i Gumigyártók Szakszervezete, mint tagszervezet nevében benyújtott bejelentése alapján munkaügyi ellenőrzést tartott a felperes R-i üzemének területén. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a

foglalkoztató

- 1) a választott szakszervezeti tisztséget betöltő munkavállaló belépési jogosultságát, valamint
- 2) a szakszervezet részére érdekképviselési tevékenység céljából helyiség-használati lehetőséget, továbbá a helyben szokásos információs csatornák használatának lehetőségét teljes körűen nem biztosította;
- 3) a szakszervezeti tisztségviselők részére járó munkaidő-kedvezmény fel nem használat időtartamát pénzben nem váltotta meg.

Az elsőfokú hatóság a 2010. május 20. napján kelt 5-19/2010-2207-es számú határozatában a felperes terhére a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 19. § (1)-(2) bekezdésében, a 24. § (1)-(2) bekezdésében, valamint a 25. § (1)-(2) és (5) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésére figyelemmel a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (Met.) 3. § (1) bekezdés m) pontja, a 6/A. § (1) bekezdése és a 7. § (7) bekezdése alapján 1.000.000,- Ft összegű munkaügyi bírságot szabott ki.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség Elnöke a 2010. július 7. napján kelt 6160-2/2010-5010. számú határozatával az elsőfokú határozatot annak kiemelésével hagyta helyben, hogy az Mt. 25. § (1) - (2) és (5) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértését jelenti, ha a foglalkoztató a szakszervezet által közölt öt fő szakszervezeti tisztségviselőre tekintettel a szakszervezet részére nem biztosít munkaidő-kedvezményt, illetve, ha a fel nem használt havi munkaidő-kedvezményt nem váltja meg. A felperesi fellebbezés azon érvelésére, miszerint a szakszervezet két tagja részt vett az Gumiipari Regionális Konferencián, így a szakszervezet a kalkulált munkaidő-kedvezmény többszörösét használta fel, a másodfokú határozat kiemelte, hogy B. F. szakszervezeti tisztségviselő részére biztosított, a munkáltató által hivatkozott fizetett távollét időtartama nem az Mt. 25. § (1) bekezdése szerinti kedvezmény körébe tartozik, így annak ellentételezéseként sem használható fel.

A jogerős határozat ellen a felperes nyújtott be keresetet, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását, másodlagosan az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését és perköltségben történő marasztalását kérte.

Kereseti kérelmében a felperes a választott szakszervezeti tisztséget betöltő munkavállaló belépési jogosultságával

kapcsolatban azt állította, hogy a szakszervezeti tisztségviselőnek, B. F.-nek az üzem területére történt belépését megoldotta; a helyiséghasználatot az érdekképviseleti tevékenység folytatásához a jogszabálynak megfelelően biztosította; a kommunikációs csatornák használata tekintetében az érdekképviselet lehetőségeit nem korlátozta. Állította továbbá, hogy a szakszervezeti tisztségviselők után járó munkaidő-kedvezményt azáltal biztosította, hogy B. F. szakszervezeti tisztségviselő részére fizetett távollétet számolt el, amikor 2009. április 8-án és 9-én a szakszervezet által szervezett szakmai rendezvényen, konferencián vett részt.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes költségekben történő marasztalását kérte.

A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság az 1.M.714/2010/15. számú ítéletével a jogerős határozatot az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, az alperest új eljárás lefolytatására és 25.000,- Ft perköltség megfizetésére kötelezte. A munkaügyi bíróság a rendelkezésére álló közigazgatási iratok, és a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján megállapította, hogy a felperes a választott szakszervezeti tisztséget betöltő munkavállaló belépési jogosultságának biztosítása, továbbá a szakszervezet részére érdekképviseleti tevékenység céljából helyiséghasználati lehetőség és a helyben szokásos információs csatornák használatának biztosítása körében az Mt. 19. § (1)-(2), és a 24. § (1) bekezdésébe ütközően jogsértést követett el.

A szakszervezeti tisztségviselők részére járó munkaidő-kedvezmény fel nem használt időtartamának pénzbeli megváltására vonatkozóan a munkaügyi bíróság a per adatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a 2009. április 8-9. napján megtartott, a Gumiipari Regionális Konferencia rendezvénye olyan szakszervezeti szervezésű és érdekképviseleti munkával kapcsolatos konferencia volt, amellyel összefüggésben a szakszervezeti tisztségviselőknek biztosított munkaidő-kedvezmény biztosítása és elszámolása jogszerűen történt. Megállapította, hogy a szakszervezeti konferencián B. F. szakszervezeti tisztségviselő részére a felperes fizetett távollétet számolt el. Azt azonban egyértelműen nem lehetett megállapítani, hogy a szakszervezetet megillető munkaidő-kedvezményt milyen mértékben merítette ki a szakszervezet a konferencián való részvétellel. Ehhez képest, hogy a további munkaidő-kedvezmény kiadása, vagy a megváltása elmaradt-e, és ennek elmulasztása a felperes terhére róható-e, a munkaügyi bíróság nem tudta megállapítani, ezért az ezzel kapcsolatos ténybeli körülmények feltárása további vizsgálatát tartotta szükségesnek. Rámutatott, hogy az alperes a bíróság összegét három tényállási elem alapján állapította meg, azok együttes mérlegelésével a Met. 7. § (7) bekezdése alapján. Ezért a munkaügyi bíróságnak - a

szakszervezeti tisztségviselők részére járó munkaidő-kedvezmény fel nem használt időtartamának pénzbeli megváltására vonatkozó álláspontjára tekintettel - a Met. 8/A. § (4) bekezdés b) pontja szerint a határozat megváltoztatására lehetősége nincs. Az alperes új eljárás lefolytatására köteles annak kiemelésével, hogy a munkaügyi ellenőrzéssel érintett időszakban a szakszervezet által közölt, a foglalkoztatónak bejelentett adatok alapján a tényállás felderítése szükséges abban a körben, hogy a szakszervezetet milyen mértékű munkaidő-kedvezmény illette meg. A munkaügyi bíróság szerint a munkaidő-kedvezmény mértéke körében az alperesnek arra vonatkozóan is állást kell foglalni, hogy a munkaidő-kedvezményt az adott szakszervezet tisztségviselőinek 2009. április 8-9. napján biztosított fizetett távolléteivel teljes körűen biztosította-e a foglalkoztató. A megismételt eljárás eredményeképpen a jogsértő állapot megszüntetésével kapcsolatos kötelezettség után kerül az alperes abba a helyzetbe, hogy a bíróság összegét megállapítsa és kiszabja.

A jogerős ítélet ellen a szakszervezeti tisztségviselők részére járó munkaidő-kedvezmény fel nem használt időtartamának pénzbeli megváltásával kapcsolatos rendelkezését támadva az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását kérte.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint az Mt. 25. §-a két típusú munkaidő-kedvezményt különböztet meg: az (1) - (2) bekezdésekben meghatározott havi munkaidő kedvezményt, valamint a (4) bekezdés szerinti éves munkaidő-kedvezményt. Kifejtette, hogy a 25. § (2) bekezdése szerinti munkaidő-kedvezmény a tisztségviselő részére jár, amelynek mértéke a munkáltatóval munkaviszonyban álló minden három szakszervezeti tag után havonként kettő óra. A 25. § (4) bekezdése szerinti munkaidő-kedvezmény a szakszervezet tagjai részére jár, a szakszervezet által szervezett képzés, illetőleg továbbképzés céljára, amelynek mértéke minden tíz, a munkáltatóval munkaviszonyban álló szakszervezeti tag után évente egy nap rendkívüli fizetett szabadság. Vitatta az alperes, hogy a 2009. április 8-9-i rendezvényen való részvétel biztosítása az Mt. 25. § (1) - (2) bekezdése szerinti havi munkaidő-kedvezmény körébe tartozik. Állította, hogy az az Mt. 25. § (4) bekezdése szerinti éves munkaidő-kedvezmény körébe sorolható, ezért tévedett a munkaügyi bíróság, amikor a kétféle munkaidő-kedvezményt összehasonlíthatónak, egymásba beszámíthatónak ítélte meg. Hivatkozott arra is, hogy az Mt. 25. § (5) bekezdése szerint a szakszervezet kérésére a (2) bekezdés alapján járó munkaidő-kedvezményből fel nem használt időtartamot, de legfeljebb a munkaidő-kedvezmény felét a munkáltató köteles pénzben megváltani. A megváltás időpontjára utaló jogszabályi rendelkezésből adódóan a (2) bekezdés szerinti munkaidő-kedvezményt havonként kell

biztosítani, illetőleg a fel nem használt részt havonta kell elszámolni. Az alperes álláspontja szerint a felperes késelembé esett és jogsértése megállapítható volt már akkor, amikor egyhavi munkaidő-kedvezményt nem biztosított, illetve nem számolt el.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a munkaügyi bíróság ítéletének hatályában történő fenntartására és a felülvizsgálati eljárási költségekben történő marasztalásra irányult.

Álláspontja szerint a 2009. április 8-9. napján megtartott rendezvény tartalma és témái miatt nem képzésnek, vagy továbbképzésnek minősült, ezért az azon való részvétel nem az Mt. 25. § (4) bekezdése, hanem a (2) bekezdés hatálya alá tartozó, a felperes által biztosított munkaidő-kedvezménynek minősül. Kifejtette, hogy sem az eljáró közigazgatási hatóságok, sem a munkaügyi bíróság nem határozta meg, hogy a felperes által 2009. április 8-9-i rendezvény időtartamára biztosított fizetett távollét miért nem az Mt. 25. § (2) bekezdése szerinti kedvezmény körébe tartozik, illetve, hogy ez a kedvezmény az Mt. 25. § (4) bekezdése keretében nyújtott képzés, továbbképzés kategóriájába esik-e. Hivatkozott arra, hogy a bírósági eljárás során az alperes csupán azt próbálta bizonyítani, hogy a konferencia a munkáltató érdekkörébe eső szakmai konferencia volt. A munkaügyi bíróság ezt az érvelést nem fogadta el, és helyesen mutatott rá ítéletében arra, hogy a rendezvény szakszervezeti szervezésű, kifejezetten az érdekképviseléssel kapcsolatos konferencia volt, ezért a konferencián való részvétel a munkaidő-kedvezmény terhére elszámolható.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Egyetért a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének azon érvelésével, miszerint az Mt. 25. §-a két típusú munkaidő-kedvezményt különböztet meg: az (1) - (2) bekezdésekben meghatározott havi munkaidő-kedvezményt, amely a tisztségviselő részére jár, valamint az Mt. 25. § (4) bekezdése szerinti éves munkaidő-kedvezményt, amely a szakszervezet tagjai részére a szakszervezet által szervezett képzés, illetve továbbképzés céljára szolgál.

Az Mt. 25. § (5) bekezdése egyértelmű szabályozást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a munkaidő-kedvezmény fel nem használt időtartamát, legfeljebb a munkaidő-kedvezmény felét az Mt. 25. § (2) bekezdése alapján rendeli megváltani, ezért törvényi felhatalmazás hiányában az Mt. 25. § (4) bekezdése alapján a szakszervezet tagjai részére járó munkaidő-kedvezmény pénzben

történő megváltására lehetőség nincs.

Az Mt. 25. § (2) bekezdése szerint a szakszervezeti tisztségviselő számára biztosított munkaidő-kedvezmény mértéke a munkáltatóval munkaviszonyban álló szakszervezeti tagok számától függ. Az eljárás során nem volt vitatott, hogy a szakszervezet a felperessel pontos létszámadatokat nem, csupán az öt szakszervezeti tisztségviselő nevét közölte, ez azonban nem zárja ki a felperes munkaidő-kedvezmény biztosítási, valamint a fel nem használt időtartam pénzbeli megváltási kötelezettségét. Az idézett rendelkezés a szakszervezetet megillető munkaidő-kedvezmény mértékét a szakszervezeti tagok létszámahoz köti, annak közlése azonban - a kedvezmény biztosítása érdekében - a szakszervezetek érdekkörében merül fel. Ebből következik, hogy a munkáltató munkaidő-kedvezmény biztosítási kötelezettsége is a közölt számadathoz igazodik. A perbeli esetben ezért a felperes munkaidő-kedvezmény biztosítási, valamint a fel nem használt időtartam megváltási kötelezettsége az ismert öt fő szakszervezeti tisztségviselőre tekintettel fennállt.

Nem volt vitatott a perben az sem, hogy a felperes a szakszervezet részére egyáltalán nem biztosított munkaidő-kedvezményt és azt pénzben sem váltotta meg, ezért a jogsértés megállapítása szempontjából közömbös, hogy a tényleges tagok után hány óra munkaidő-kedvezmény illetve volna meg a szakszervezetet. A perben az alperes ugyanis nem a konkrét mértékű munkaidő-kedvezmény fel nem használt időtartamának pénzbeli megváltását sérelmezte, hanem általánosságban a foglalkoztató által a szakszervezet részére járó munkaidő-kedvezmény biztosítási kötelezettségének elmulasztását. Erre tekintettel az alperes a jogsértés megállapíthatóságához szükséges mértékben tárta fel a tényállást, mind az első-, mind a másodfokú határozat az Mt. 24. § (1) - (2) és (5) bekezdéseiben előírtak megsértését róta a felperes terhére. Az Mt. 25. § (4) bekezdésében meghatározott, a szakszervezet tagjai részére járó éves munkaidő-kedvezmény megsértését sem az első-, sem a másodfokú határozat a felperes terhére nem róta, ezért tévedett a munkaügyi bíróság, amikor az Mt. 25. § (4) bekezdésében foglalt munkaidő-kedvezmény felperes általi biztosítására vonatkozóan is bizonyítási eljárást folytatott le. Tévedett a munkaügyi bíróság, amikor az Mt. 25. § (4) bekezdésében foglalt, a szakszervezet tagjait megillető éves munkaidő-kedvezményt az Mt. 25. § (5) bekezdésében foglalt pénzbeli megválthatósági körbe sorolta.

A fentiekre tekintettel a munkaügyi bíróság téves jogi következtetésre jutott, az első- másodfokú közigazgatási határozatok jogszabályt nem sértettek.

Mindezek alapján a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése szerint a munkaügyi bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, a felperes keresetét elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. §-a alapján feljegyzett együttes elsőfokú és felülvizsgálati tételes eljárási illeték megfizetésére az Itv. 43. § (3) bekezdésének, a 39. § (3) bekezdés d) pontjának, valamint az 50. § (1) bekezdésének rendelkezései szerint köteles.

Budapest, 2013. március 11.

Dr. Zánthy János s.k. a tanács elnöke, Deutschné dr. Kupusz Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

kúriai tisztviselő